

jejich rodiče jsou málo aktivní a málo nároční při výběru školy a další vzdělávací dráhy, nemají mnoho ambicí a nepodporují příliš své děti v získání maximálního stupně vzdělání, nezajistí jim vhodné doučování a mimoškolní aktivity. Naopak děti s lepším rodinným zázemím jsou podporované v ambicích a ve všech školních i mimoškolních aktivitách. Rodinné zázemí je jednoznačným indikátorem pro školní úspěch či neúspěch.

Proto OECD navrhuje **zvyšovat povědomí méně informovaných rodičů o významu výběru školy, podporovat přístup dětí ze znevýhodněných rodin ke kvalitnímu PV, věnovat čas znevýhodněným žákům** (např. mimoškolní a prázdninové programy, studijní podpora, snídaňové kluby), **stanovit si konkrétní komunikační strategie pro zapojování rodičů**, a to i nad rámec tradičních způsobů komunikace, které v ostatních případech fungují, pracovat s rodiči tak, aby se zlepšily jejich dovednosti a rodiče byli schopni poskytnout dětem informovanější podporu, maximálně se snažit kontaktovat rodiče, kteří nejeví o vzdělávání dětí zájem, poskytovat rodičům znevýhodněných dětí jasné informace o tom, co se od nich očekává, např. o potřebě vyhradit doma klidné místo pro studium, věnovat určitý čas domácí přípravě atd.

Pokud nejsou rodiče dobře obeznámeni s prací školy, je třeba na ně převádět zodpovědnost za chování a výsledky dětí přiměřeně. K rodičům se nesmí dostávat jen špatné zprávy, je potřeba oceňovat pokrok dítěte, jinak nebudou ke spolupráci přistupovat vstřícně.

Jaká je situace v ČR a jak ji hodnotí odborná veřejnost

Ve srovnání s přístupem OECD je v ČR **spolupráce s rodiči dětí a žáků považována za jedno z klíčových témat ve vnímání příčin školního neúspěchu některých žáků nebo určitých skupin žáků**. Zlepšení komunikace a spolupráce mezi školou a rodinou se proto jeví jako významný a efektivní prostředek zlepšování výsledků těchto žáků ve vzdělávání. V řadě rodin nejsou dosud význam vzdělávání a kultura vzdělávání dostatečně přijímány, vzdělávací dráha není spojována s životní úspěšností dětí, rodiny se v systému fungování škol dostatečně neorientují, nejsou schopny anebo nechtějí děti ani v elementárním vzdělávání podporovat. **Podle výsledků realizovaného kvalitativního šetření považuje odborná veřejnost zlepšení spolupráce škol s rodiči za nejrychleji proveditelnou a zároveň potenciálně velmi efektivní strategii prevence školního neúspěchu žáků**. Z odpovědí na dílčí otázky vyplývá, že si respondenti nutnost spolupráce s rodinami uvědomují naléhavě. Školy ovšem nevědí, jak komunikovat s rodiči sociálně znevýhodněných žáků (neznají nebo nejsou schopny využívat vznikající metodiky), a ke komunikaci v některých případech využívají jako prostředníky další subjekty, např. neziskové organizace působící tam, kde jsou dostupné (v sociálně vyloučených lokalitách). Metodiky už ovšem reálně existují, například metodika CPIV nebo metodiky vyvinuté v neziskovém sektoru (organizace Člověk v tísni aj.). Deficit je tedy spíše v rozšíření těchto metodik a vytvoření takových organizačněpersonálních podmínek ve školách, aby bylo možné metodiky realizovat, popř. vytvářet pobídky pro neziskové organizace, aby svoji činnost vyvíjely i mimo vyloučené lokality.

Pozornost je potřeba věnovat zjištění, že aktéři diskuse vnímají nízkou podporu principů inkluzivního vzdělávání mezi rodičovskou veřejností. Podle 85 % účastníků diskuse rodiče nepodporují inkluzivní vzdělávání. Nedůvěra může spočívat buďto v názorovém přesvědčení o tom, že je účelné, aby se děti s různými handicapami vzdělávaly odděleně, nebo může jít také o praktické pochybnosti, zda jsou běžné školy v současné situaci schopny se znevýhodněnými dětmi efektivně pracovat.

I přes jistou existující skepsi lze pozorovat řadu příkladů dobré praxe v této oblasti, jako je využití AP jako prostředníků komunikace mezi školou a rodinou za účelem snížení absence žáků ve výuce, komunitní práce neziskových organizací s rodinami v terénu, doučování žáků prostřednictvím